

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobce

Mgr. V.V., nar. xxx,
bytem xxx,

proti

žalované

Česká advokátní komora,
se sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 12. 2020, č. j. S-510/2020-011,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce podal u žalované podnět k zahájení kárného řízení s Mgr. L. P. z důvodu, že jako právní zástupkyně obviněného v žalobcem konkretizovaném přestupkovém řízení (vedeném pro podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití) měla pomluvit žalobce; dále měla znevažovat správní orgán, účelově se dopouštět obstrukcí s cílem dosáhnout prekluze přestupku atd.
2. Podáním ze dne 22. 12. 2020 adresovaným žalované žalobce mimo jiné požádal o nahlížení do spisu vedeného v kárné věci, kterou svým výše uvedeným podnětem inicioval. V žádosti uvedl, že chce zjistit, jaký je aktuální stav věci, zejména by se chtěl seznámit s vyjádřením Mgr. L. P. Současně doplnil, že ve věci vystupuje jako poškozený (osoba postižená spácháním kárného provinění); měla by mu tudíž být zajištěna stejná práva jako poškozenému v trestním či přestupkovém řízení.
3. Žalovaná žalobce vyrozuměla přípisem ze dne 30. 12. 2020 v tom smyslu, že mu nemůže umožnit nahlížení do spisu, protože stížnostní řízení je neveřejné a dopadá na něj povinnost mlčenlivosti (dále jen „napadené rozhodnutí“).
4. Žalobce se s takovým rozhodnutím neztotožnil a dne 26. 2. 2021 ho u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) napadl žalobou podle § 65 s. ř. s.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

5. Žalobce v žalobě proti napadenému rozhodnutí namítá, že podle svého názoru má právo do spisu vedeného v kárné věci nahlížet. Bez toho nemůže řádně přispět k posouzení věci ze strany žalované. Žalobce má za to, že je jakožto poškozený účastníkem řízení do spisu oprávněn nahlížet. Ve spisu se chce rovněž seznámit s tím, jaké jeho osobní údaje žalovaná shromáždila. Podle žalobce není překážkou nahlížení do spisu to, že řízení je neveřejné nebo že se na ní vztahuje povinnost mlčenlivosti.
6. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 20. 4. 2021 k podané žalobě odkázala na dřívější rozsudek městského soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 9 A 204/2017-27, potvrzený rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 9 As 284/2018-89, ze kterých vyplývá, že sdělení tomu, kdo dal podnět ke kárnému řízení, o tom, jak byl tento podnět (či stížnost) vyřízen, není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Podle žalované tedy ani jiný akt vydaný v souvislosti s prověřováním podnětu nemůže být soudně přezkoumatelný. Dále žalovaná zdůrazňuje, že žalobce nemohl být poškozeným v případném kárném řízení; z úpravy v zákoně č. 85/1996 Sb., o advokacii vyplývá, že účastníkem kárným řízení nikdo jako poškozený není. Žalovaná dále zdůraznila neveřejnost kárného řízení (resp. i „stížnostního řízení“ či fáze prověřování, které mu předchází) a povinnost mlčenlivosti. Obdobné argumenty potom žalovaná zopakovala i ve svém dalším vyjádření 24. 6. 2021. V něm dále zdůraznila, že v daném případě nemohla postupovat podle správního řádu.

III.

Posouzení žaloby

7. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených žalobních námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl

městský soud bez nařízení jednání, neboť žalobce ani žalovaný nijak nereagovali na výzvu podle § 51 s. ř. s., má se tedy za to, že s takovým postupem souhlasí.

8. Žaloba není důvodná.
9. Městský soud předně uvádí, že žalobce se proti napadenému rozhodnutí před městským soudem bránil dvojím způsobem. Jednak ho napadl nyní projednávanou žalobou; dále ho napadl tzv. zásahovou žalobou podle § 82 s. ř. s.; ta byla u městského soudu zapsána pod sp. zn. 9 A 23/2021. Devátý senát městského soudu tuto žalobu usnesením ze dne 30. 3. 2022, č. j. 9 A 23/2021-24, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nedostatek v podmínkách řízení spočívajícím v absenci přípustitelného tvrzení nezákonného zásahu (dále jen „usnesení devátého senátu“). V současnosti probíhá před Nejvyšším správním soudem řízení o kasační stížnosti proti tomuto usnesení (sp. zn. 7 As 107/2022). Devátý senát ve svém usnesení argumentoval tak, že spis vedený o stížnosti žalobce na jednání advokátky Mgr. L. P. je veden pouze za účelem posouzení, zda jsou u dané advokátky dány důvody pro zahájení kárného řízení; žalobce přitom nemá veřejné subjektivní právo na kladné vyřízení své stížnosti, resp. na to aby kárné řízení s uvedenou advokátkou bylo zahájeno či dokonce na to, aby tato advokátka byla v kárném řízení sankcionována. V této souvislosti devátý senát odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009 č. j. 1 Ans 1/2009-299.
10. Podle § 35e zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, *(1) Podrobnosti o kárném řízení stanoví kárný řád. (2) Nestanoví-li tento zákon nebo kárný řád něco jiného nebo nevyplyvá-li něco jiného z povahy věci, použijí se v kárném řízení přiměřeně ustanovení trestního řádu.*
11. Podle § 41 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., advokátní kárný řád, *[p]ředseda kárné komise založí poté, co mu došla kárná žaloba, kárný spis. Za vedení kárného spisu odpovídá předseda kárného senátu a v řízení o odvolání předseda odvolacího senátu. Podle odst. 3 uvedeného ustanovení, [d]o kárného spisu jsou oprávněni nahlížet a činit si z něj výpisy účastníci kárného řízení a jejich zástupci; z důležitých důvodů tak mohou činit se souhlasem předsedy kárné komise i jiné osoby. O nahlédnutí do kárného spisu se učiní záznam, který je jeho součástí.*
12. Podle § 65 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, *[o]bviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Totéž právo má zákonný zástupce nebo opatrovník obviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby, jestliže tyto osoby nejsou plně svéprávné nebo je-li jejich svéprávnost omezena. Jiné osoby tak mohou činit se souhlasem předsedy senátu a v přípravném řízení se souhlasem státního zástupce nebo policejního orgánu, jen pokud je toho třeba k uplatnění jejich práv.*
13. Městský soud konstatuje, že v daném případě v době, kdy žalobce žádal o nahlížení do spisu vedeného ve věci jeho podnětu k zahájení kárného řízení s advokátkou Mgr. L. P., nebylo v dané věci vedeno kárné řízení, ale věc byla toliko ve fázi prověřování. Z uvedeného důvodu v daném případě nelze vycházet z výše citovaných pravidel nahlížení do spisu dle § 41 advokátního kárného řádu, který upravuje vedení kárného spisu i nahlížení do něj až po podání kárné žaloby. Z uvedeného důvodu je třeba na uvedený případ v souladu s § 35 odst. 2 zákona o advokacii, který stanoví, že v případě kárného řízení se přiměřeně použije trestní řád, aplikovat úpravu nahlížení do spisu obsaženou právě v § 65 trestního řádu. Tomu není na překážku ani to, že ve věci kárné řízení v užším smyslu neprobíhalo; fázi prověřování podnětu k podání kárné žaloby lze totiž ztotožnit s přípravnou fází trestního řízení (zde především právě s fází prověřování před zahájením trestního stíhání), lze ji tedy označit za součást kárného řízení v širším smyslu. Městský soud je tudíž toho názoru, že i tato fáze prověřování před potenciálním podáním kárné žaloby se přiměřeně řídí právě trestním řádem.
14. Z výše citovaného ust. § 65 odst. 1 trestního řádu vyplývá, že právo nahlížet do spisu mají obviněný, poškozený a zúčastněná osoba a dále tzv. jiná osoba, pro kterou je to třeba z důvodů uplatnění

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.

jejích práv. Žalobce se přitom odvolává především na to, že v daném případě je v postavení poškozeného. S tím se nicméně městský soud ve shodě s žalovanou neztotožňuje. Připomenout je třeba zejména to, že v daném případě se ustanovení trestního řádu aplikují toliko přiměřeně; vycházet je proto třeba ze skutečnosti, že v kárném řízení s advokáty není institut poškozeného, jakožto osoby, která by v řízení mohla hájit svá práva, zaveden (srov. § 33 odst. 1 zákona o advokacii, podle něhož jsou účastníky kárného řízení pouze kárný žalobce kárně obviněný; tomu, kdo byl poškozen jednáním advokáta, není přiznáno žádné procesní postavení). Z uvedeného důvodu není tu část ust. § 65 odst. 1 trestního řádu, která hovoří o právu poškozeného nahlížet do spisu, možné v daném případě aplikovat.

15. V úvahu tak připadá pouze to, že by žalobce mohl být do spisu oprávněn nahlížet jakožto tzv. jiná osoba, pro kterou je to třeba z důvodu ochrany jejích práv (viz § 65 odst. 1 in fine trestního řádu). Z uvedeného důvodu městský soud napadené rozhodnutí posoudil právě jako rozhodnutí o žádosti tzv. jiné osoby ve smyslu § 65 odst. 1 trestního řádu o nahlížení do spisu (konečně oprávnění tzv. jiné osoby nahlížet do spisu upravuje v průběhu kárného řízení i § 41 odst. 3 advokátního kárného řádu).
16. Městský soud na tomto místě doplňuje, že pouze neformální přípis žalované o tom, že žalobci nebude umožněno nahlížení do spisu, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť jím bylo „jiné osobě“ odepřeno nahlížení do spisu, přičemž tato osoba nebude mít možnost tento postup později zpochybnit (jako by měl např. účastník řízení možnost namítat procesní vady v odvolání nebo žalobě, kterou by napadl výsledné rozhodnutí). Zde městský soud vycházel ze závěrů správních soudů učiněných ve vztahu k právu tzv. jiných osob nahlížet do správního spisu, jež je zakotveno v § 38 odst. 2 správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2010, č. j. 5 As 75/2009-78, publikovaný pod č. 2233/2011 Sb. NSS). Městský soud současně konstatuje, že žalovaná nepochybně, pokud o odepření nahlížení do spisu v daném případě nevydala formální rozhodnutí; § 65 odst. 1 trestního řádu totiž na rozdíl od § 38 odst. 3 správního řádu s takovýmto formalizovaným postupem nepočítá.
17. Městský soud tedy dále přikročil konkrétně k přezkumu toho, zda v daném případě žalobce měl právo nahlížet do spisu jakožto tzv. jiná osoba. Žalovaná v napadeném rozhodnutí ve stručnosti odkázala toliko na skutečnost, že kárné řízení (resp. prověřování podnětu k jeho zahájení) je neveřejné a že na něj dopadá povinnost mlčenlivosti. Nutno ale zdůraznit, že žalobce se nahlížení do spisu domáhal primárně z titulu poškozeného; důvody nahlížení tedy v podstatě neuvedl (pouze poukázal na to, že chce znát aktuální stav řízení). Z tohoto důvodu nelze napadené rozhodnutí hodnotit jako nepřezkoumatelné.
18. V žalobě potom žalobce argumentuje v tom smyslu, že jeho zájem na nahlížení do spisu je motivován snahou zjistit, jak by dále mohl přispět k posouzení věci ze strany žalované, případně zjistit, jaké o něm žalovaná shromažďuje osobní údaje.
19. Městský soud konstatuje, že uvedená argumentace žalobce nepředstavuje důvody, které by zakládaly jeho právo nahlížet do spisu jakožto tzv. jiné osoby. Nesvědčí totiž o tom, že by nahlížení do spisu bylo nezbytné k uplatnění jeho práv. Městský soud zdůrazňuje, že žalobce nemá právo podílet se na prověřování jím podaného podnětu k zahájení kárného řízení ve věcech advokátů či snad právo kontrolovat postup žalované při prověřování takového podnětu; pokud žalobce měl nějaké další informace týkající se daného případu (které by mohly přispět k posouzení věci), potom mu nic nebránilo je žalované sdělit. Ve shodě se závěry obsaženými v usnesení devátého senátu potom městský soud doplňuje, že žalobce nemá veřejné subjektivní právo na kladné vyřízení své stížnosti, stejně jako nemá právo na to, aby žalovaná na základě jím podaného podnětu zahájila kárné řízení vůči advokátce, na níž si žalobce stěžuje, a v kárném řízení ji sankcionovala kárným opatřením (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009 č. j. 1 Ans 1/2009-299, ze dne 19. 2. 2020, č. j. 9 As 284/2018-89, nebo ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 As 394/2020-53).

20. Relevantní není ani nepřímý poukaz žalobce na ochranu jeho osobních údajů. Právo nahlížet do spisu obecně neslouží k tomu, aby osoby zjišťovaly, jaké jejich osobní údaje jsou ve spisu obsaženy – to by vedlo k jeho nepřiměřenému rozevření a ve výsledku k mnohem závažnějším újmám na stejném právu jiných osob. Pokud žalobce chce zjistit, jaké jeho osobní údaje žalovaná shromažďuje, potom k tomu může využít mechanismy k tomu předvídané zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a to v rozsahu v jakém právní úprava využití těchto mechanismů umožňuje.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

21. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
22. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož žalobce neměl ve věci úspěch, nepřiznal mu soud náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který měl ve věci plný úspěch, potom nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti. Ani jemu tudíž městský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 24. ledna 2023

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J.V.